

**Raport de activitate al
Direcției social-umanitare și relații interetnice,
pe perioada iunie 2011 - iunie 2012**

Direcția social-umanitară și relații interetnice (în continuare Direcție) activează în baza Regulamentului Direcției aprobat prin dispoziția primarului general interimar al municipiului Chișinău nr. 330-d din 20.04.07.

Scopurile generale ale Direcției sunt :

- promovarea politicii de stat în domeniul reabilitării victimelor represiunilor politice și examinarea problemelor apărute în procesul de aplicare a actelor normative care vizează acest domeniu;
- supravegherea activității organizațiilor obștești, monitorizarea întrunirilor și manifestărilor cultural-sportive din municipiul Chișinău;
- supravegherea Comisiei municipale pentru coordonarea activității organizațiilor etnoculturale;
- supravegherea Comisiei municipale privind prevenirea și combaterea traficului de ființe umane;
- organizarea celebrării nunților de aur și omagierii persoanelor longevive în municipiul Chișinău;
- coordonarea depunerii jurământului de credință față de Republica Moldova de către cetățenii străini;
- supravegherea Comisiei unice pentru încorporarea în serviciul militar în termen;
- conlucrarea cu organizațiile obștești ale combatanților, afganezilor, organizațiile neguvernamentale și lichidării avariei de la Cernobîl ;
- supravegherea realizării legislației lingvistice în toate domeniile de activitate din municipiul Chișinău;
- contribuirea la îmbunătățirea și perfecționarea activității de studiere a limbii române prin parteneriat cu Casa Limbii Române, Direcția de învățământ, educație și sport etc.;

În cadrul Direcției sunt angajați 6 funcționari publici (șef, 5 specialiști principali) pe următoarele probleme:

- specialist principal pentru problemele persoanelor represate și ulterior reabilite ;
- specialist principal responsabil de problemele organizațiilor obștești și comunităților religioase, autorizării întrunirilor și manifestărilor cultural – sportive;
- specialist principal în problemele relațiilor interetnice, combaterii traficului de ființe umane, omagierii jubiliarilor în municipiul Chișinău și organizării acțiunilor privind depunerea jurământului de credință față de Republica Moldova de către cetățenii străini;
- specialist principal responsabil de problemele militare, serviciului de alternativă, combatanților, afganezilor, organizațiilor neguvernamentale,

- lichidării avariei de la Cernobâl, acordarea titlului de Cetățean de Onoare al municipiului Chișinău;
- specialist principal privind problemele respectării legislației lingvistice.

Capitolul promovării politicii de stat în domeniul reabilitării victimelor represiunilor politice scopul general este promovarea politicii de stat în domeniul reabilitării victimelor represiunilor politice și examinarea problemelor apărute în procesul de aplicare a actelor normative care vizează acest domeniu.

O activitate deosebit de importantă a Direcției social-umanitare și relații interetnice este cea legată de problemele persoanelor supuse represiunilor politice care se adresează către Consiliul mun. Chișinău, în condițiile Legii 1225-XII din 08.12.1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice precum și a Hotărârii de Guvern nr. 627 din 05.06.2007 „Pentru aprobarea Regulamentului privind restituirea valorii bunurilor prin achitarea de compensații persoanelor supuse represiunilor politice, precum și achitarea compensațiilor în cazul decesului ca urmare a represiunilor politice”, pentru restituirea averii confiscate ilegal. Pe perioada 01.06.11 – 01.06.12 au fost înregistrate circa 500 de petiții din partea persoanelor supuse represiunilor politice, moștenitorilor lor și altor persoane interesate în eliberarea legitimației, acordarea compensațiilor nominale, restituirea averii, acordarea unor susțineri, etc.

Zilnic se acordă consultații persoanelor supuse represiunilor politice, persoanelor cointeresate de restituirea averii, primirii compensației, acordării înlesnirilor etc.

La ședințele Comisiei municipale privind restituirea valorii bunurilor prin achitare de compensații persoanelor supuse represiunilor politice, precum și achitarea compensațiilor în cazul decesului ca urmare a represiunilor politice, aprobată de către Consiliul municipal Chișinău au fost examinate 6 cereri.

Problema restituirii valorii averii confiscate este subiectul mai multor acțiuni în instanța de judecată, la care participă reprezentantul Direcției.

La compartimentul supravegherea și monitorizarea întrunirilor, manifestărilor cultural-sportive din municipiul Chișinău, pe parcursul perioadei mai 2011 – mai 2012 au fost în audiență peste 1780 cetățeni, întocmite peste 550 proiecte de dispoziții ale primarului general, răspunsuri expediate la 880 petiții, dintre care 18 au fost la control.

În perioada respectivă au fost examinate și expediate în termenele prevăzute de Legea cu privire la petiționare mai multe demersuri adresate Primăriei de către Președintele Interimar al Republicii Moldova, Parlament, Guvern, Ministerul Justiției, Procurorul general etc.

Un loc aparte îl constituie lucrul cu asociațiile obștești. Astfel, Primăria municipiului Chișinău, începând cu anul 1997 și până în prezent, a înregistrat 400 de

asociații obștești, care activează în diferite domenii: educație - 74, sport și turism - 98, cultură și artă - 25, asociații de tineret - 17, asociații de veterani și pensionari - 27, comunități etnice - 31 etc. Numai în perioada menționată au fost înregistrate 12 asociații obștești, au fost făcute modificări în statute la 15 asociații, totodată au solicitat eliberarea certificatului unic al asociației obștești, conform Hotărârii Guvernului Republica Moldova nr. 275 din 10.04.2009, iar 50 asociații au solicitat eliberarea Extrasului din Registrul de Stat al asociațiilor obștești.

La capitolul crearea și activitatea ulterioară a asociațiilor obștești dar și cel de pregătire a setului de documente pentru a înregistra organizația s-au înregistrat cele mai multe cereri. Totodată, se colaborează și cu actualii președinți ai celor 400 de asociații înregistrate.

A fost solicitată desfășurarea a peste 8.000 (zile) de întruniri pașnice (proteste, marșuri de protest, evenimente cultural-artistice etc.) în locuri publice, iar cele mai solicitate locuri au fost:

- Scuarul magazinului UNIC – 621 zile;
- Piața Marii Adunări Naționale – 457 zile ;
- Scuarul Teatrului de Operă și Balet – 362 zile;
- bd. Ștefan cel Mare și Sfint, nr.134 – 319 zile ;
- Procuratura Generală (str. Bănulescu Bodoni, 26) – 328 zile;
- Alte locații – 5872 zile.

Toată informația ce ține de desfășurarea întrunirilor în perioada respectivă a fost plasată pe pagina web <http://intruniri.chisinau.md/>, proiect implementat de CReDO în parteneriat cu Asociația pentru Apărarea Dreptului Omului din România – Comitetul Helsinki (APADOR-CH).

Întru desfășurarea unei activități mai eficiente privind atribuțiile sus-nominalizate, specialistul principal colaborează cu Guvernul Republicii Moldova, Ministerul Justiției, Inspectoratul Fiscal de Stat, Procuratura mun. Chișinău, CreDO, Forumul ONG din Republica Moldova, subdiviziunile Primăriei municipiului Chișinău ș.a. Un aspect important al Direcției social-umanitare și relații interetnice este coordonarea activității societăților etnoculturale cu statut local, precum și combaterea traficului de ființe umane.

La compartimentul problemele relațiilor interetnice, combaterea traficului de ființe umane, omagierea jubiliarilor în municipiul Chișinău, organizarea acțiunilor privind depunerea jurământului de credință față de Republica Moldova de către cetățenii străini pentru perioada iunie 2011 - iunie 2012, în scopul realizării prevederilor Legii RM nr.382-XV din 19.07.2001“Cu privire la drepturile persoanelor aparținând minorităților naționale și la statutul juridic al organizațiilor lor”, Decretului Președintelui RM nr. 1395 din 30.03.2000 “Cu privire la desfășurarea festivalurilor etnofolclorice”, Legii nr. 241 – XVI din 20.10.2005 “Privind prevenirea și combaterea traficului de ființe umane”, Hotărârii Guvernului RM nr.472 din 26.03.2008 “Cu privire la aprobarea componenței nominale a Comitetului național pentru combaterea traficului de ființe umane, Regulamentului

Comitetului Național și realizarea Planului Național de prevenire și combaterea traficului de ființe umane pe anii 2008-2009”, deciziilor Consiliului municipal Chișinău, dispozițiilor primarului general al municipiului Chișinău, au fost întreprinse următoarele acțiuni.

În perioada 01.06.2011 – 01.06.2012, la compartimentul Relații interetnice au fost organizate și desfășurate ședințe ale Comisiei municipale pentru coordonarea activității organizațiilor etnoculturale cu statut local, în cadrul cărora au fost prezentate: darea de seamă a Comisiei și organizațiilor etnoculturale cu privire la activitate în a. 2011, 5 luni ale anului 2012, informația cu privire la repartizarea surselor financiare organizațiilor etnoculturale, alocate de către Consiliul municipal întru susținerea organizării și desfășurării acțiunilor culturale, prevăzute în programul de activitate al organizațiilor etnoculturale pentru anul 2012 (au fost distribuite 300 de mii de lei). La 18 septembrie 2011, împreună cu BRI a fost organizat și desfășurat Festivalului etniilor, cu participarea a 23 organizații etnoculturale municipale și 45 republicane.

În scopul creării condițiilor necesare pentru realizarea drepturilor social-culturale ale populației de etnie romă din municipiul Chișinău, în temeiul pct. 5 al Hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr.494 din 8.07.2011 “Cu privire la aprobarea Planului de acțiuni privind susținerea populației de etnie romă din Republica Moldova pentru anii 2011-2015”, în perioada de raport a fost elaborat Planul de acțiuni privind susținerea populației de etnie romă din municipiul Chișinău pentru anii 2011-2015” (dispoziția primarului general nr.716-d din 12.08.2011).

În perioada de raport s-a participat la masa rotundă organizată de BRI cu tematica „Schimbul de experiență cu privire la creșterea rolului și capacităților autorităților centrale și locale în elaborarea și implementarea strategiilor/planurilor de acțiuni naționale pentru integrarea Romilor în cooperare cu reprezentanții Romilor (22.03.2012).

Au fost prezentate, în termenele stabilite, informațiile solicitate de către Departamentul Relații Interetnice.

În perioada de raport s-a participat la acțiunile culturale organizate de către organizațiile etnoculturale municipale și republicane. Indicăm unele dintre ele:

- Ceremonia de comemorare a lui Antioh Cantemir- organizator: Asociația Internațională de Prietenie și Colaborare “Moldova și Rusia” în colaborare cu Centrul de dezvoltare Etno-culturală, colaborare economică și turism “MIR” din municipiul Chișinău (AȘ RM 09.2011);

- masa rotundă cu tematica “Promovarea culturii slave în mediul altor etnii” (Славянские культуры в инонациональной среде) - organizator Centrul de dezvoltare Etno-culturală, colaborare economică și turism “MIR” din municipiul Chișinău (11.2011, Primăria municipiului Chișinău);

- acțiuni decicate sărbătorilor de Crăciun și Anul Nou - organizator Comunitatea germanilor din municipiul Chișinău „Einigkeit” (24.12.2011, str.Titulescu,47);

- Ziua mamelor și bunicilor- organizator Comunitatea germanilor din municipiul Chișinău „Einigkeit” (05.2012, sediul Comunității germanilor din municipiul Chișinău „Einigkeit”, str. Titulescu, 47);

- acțiuni culturale dedicate sărbătorilor de Crăciun și Anul Nou – organizator Uniunea ucrainenilor din municipiul Chișinău „Barvinoc” (12.2011);

- acțiuni dedicate Zilei Victoriei asupra fascismului (09.05.2012, Complexul memorial „Eternitate”);

- diverse acțiuni organizate de Asociația belarușilor din municipiul Chișinău „Belarus” (03.2012, BRI; 05.2012, Ambasada Republicii Belarusi în RM), Asociația romilor;

- „Toamna poloneză în Moldova” - organizator Societățile poloneze din republică și inclusiv din municipiul Chișinău (Teatrul „Ginta Latină”, 11.2011);

- Concerte de binefacere organizate de Asociația obștească a romilor din municipiul Chișinău „SINTI”

- Masa rotundă cu tematica „Связующее нить времен” – organizator Comunitatea chișinăuiană a persoanelor originare din Rusia” (12.06.2011, BRI).

La acțiunile organizate și desfășurate de organizațiile etnoculturale au participat: conducerea Primăriei, șeful Direcției social-umanitare și relații interetnice, alți șefi de direcții, specialistul principal în problemele relațiilor interetnice.

La compartimentul Combaterea traficului de ființe umane, în perioada indicată, a fost organizate și desfășurate ședințe ale Comisiei municipale pentru combaterea traficului de ființe umane.

A fost întocmit programul acțiunilor și ședințelor pentru anul 2012 al Comisiei, am prezentat informații la instituțiile ierarhic superioare cu privire la activitatea Comisiei, îndeplinirea Hotărârii Guvernului RM nr.472 din 26.03.2008 “Cu privire la aprobarea componenței nominale a Comitetului național pentru combaterea traficului de ființe umane, Regulamentului Comitetului Național și realizarea Planului Național de prevenire și combaterea traficului de ființe umane pe anii 2010-2011” și Programului de activitate al Comisiei municipale preconizat pentru anul 2011, 2012.

La solicitarea Guvernului Republicii Moldova, au fost prezentate informații cu privire la activitatea Comisiei municipale, combaterea, prevenirea traficului de ființe umane în municipiul Chișinău. S-a conlucrat cu organizațiile municipale, neguvernamentale, de stat în vederea realizării programului de acțiuni al Comisiei municipale pentru combaterea traficului de ființe umane pentru anul 2011, I semestru al anului 2012.

Comisia municipală pentru combaterea traficului de ființe umane, în perioada de raport a coordonat activitatea Comisiilor pentru prevenirea și combaterea TFU din sectoarele municipiului.

La compartimentul Omagierea jubiliarilor, în perioada de raport au fost examinate: 01.06.2011 -31.12.2011 -190 și 01.01.2012- 01.06.2012 -108 de petiții ale cetățenilor care au conviețuit 50 de ani și 3 cereri ale persoanelor care au împlinit

100 și 102 ani de la naștere. În perioada de raport au fost întocmite 12 proiecte de dispoziții cu privire la omagierea jubiliarilor, conform cărora, în comun cu Oficiul stării civile, s-a organizat și desfășurat acțiunile nominalizate.

La compartimentul Depunerea jurământului de credință Republicii Moldova, în legătură cu acordarea și redobândirea cetățeniei, în perioada indicată, au fost perfectate actele necesare pentru 26 de persoane (15 – 2011; 11- 01-04.2012) și organizată primirea jurământului.

În perioada de raport la compartimentul Evidența corespondenței Direcției, au fost înregistrate 2059 de petiții (1189 în perioada 06.2011 – 12.2011 și 870 în perioada 01. – 31.05.2012), dintre care 63 de petiții la control (23 petiții -06.-12.2011, 40 petiții - 01.-31.05.2012).

Pe lângă cele menționate mai sus, în zilele de luni până joi, specialistul în problemele relațiilor interetnice, combaterii traficului de ființe umane, omagierii jubiliarilor în municipiul Chișinău și organizării acțiunilor privind depunerea jurământului de credință față de Republica Moldova de către cetățenii străini au fost organizate audiențe pentru președinții organizațiilor etnoculturale, persoanele care doresc celebrarea nunții de aur și rudele persoanelor care-și omagiază centenarul precum și pentru persoanele care ulterior depun jurământul de dobândire a cetățeniei RM.

În perioada de raport, de către specialistul în cauză au fost examinate și au fost întocmite răspunsuri la 379 de petiții (224 de petiții în perioada – 06.- 12.2011 și 155 de petiții în perioada 01.- 31.05.2012) și au fost primite în audiență 1396 de persoane.

Actualmente, întocmesc materialele pentru ședința Comisiei municipale pentru prevenirea și combaterea traficului de ființe umane, care va fi desfășurată în luna iunie 2012, precum și proiectul de dispoziție „Cu privire la celebrarea nunților de aur” pentru luna iunie a.c.

La compartimentul ce vizează activitatea Direcției în relațiile de colaborare cu organizațiile obștești ale combatanților, veteranilor de război, participanților la cel de-al doilea război mondial și la războiul din Afganistan, participanților la lichidarea consecințelor catastrofei de la Cernobâl, invalizilor, precum și procesul de încorporare a recruților, acordarea titlului de Cetățean de Onoare al municipiului Chișinău etc. pe parcursul perioadei vizate s-au realizat următoarele.

În perioada respectivă au fost organizate acțiuni ale conducerii Primăriei municipiului cu veteranii celui de-al doilea război mondial, activități de comemorare a ostașilor și ofițerilor căzuți în cel de-al doilea război mondial, în războiul din Afganistan și în războiul din Transnistria, precum și a victimelor catastrofei de la Cernobâl.

La capitolul acordarea titlului de Cetățean de Onoare al municipiului Chișinău a fost pregătit un dosar, numărul cetățenilor de onoare ai municipiului Chișinău fiind completat cu încă un nume de primă mărime, cu merite și contribuție deosebită la

dezvoltarea municipiului și a Republicii Moldova: Vasile Iovu, interpret la nai cu renume mondial, remarcabilă personalitate a culturii naționale.

În ceea ce privește activitatea de implementare a principiilor de completare a unităților militare prin încorporarea recruților eforturile principale au fost orientate spre îmbunătățirea calității de sănătate și cunoștințe ale recruților încorporați în serviciul militar în termen, crearea unui sistem eficient de încorporare, organizarea unei conlucrări mai eficiente cu unitățile militare în vederea selectării recruților.

În domeniul educației civice, eforturile principale sunt concentrate spre educația tineretului premilitar în spiritul devotamentului față de Patrie, tradițiilor istorice și militare ale poporului.

Sarcina de încorporare în serviciul militar a tinerilor din municipiul Chișinău pentru această perioadă a fost realizată cu 100 %.

S-au desfășurat, de comun acord cu organizația municipală a veteranilor activități de perfectare a listelor participanților la operația Iași-Chișinău, domiciliați în municipiul Chișinău.

Cu participarea veteranilor de război, au fost organizate activități consacrate sărbătorilor de 27 august – „Ziua Republicii” și 31 august – „Limba noastră”, au fost perfectate chestionarele cu caracter social-medical ale participanților răniți în războiul din Transnistria etc.

Au fost primiți în audiență peste 250 de cetățeni, au fost expediate răspunsuri la aproximativ 80 de petiții.

O altă activitate ține de problemele militare și serviciul de alternativă.

În perioada de referință, Comisia unică pentru încorporare în serviciul militar în termen, cu termen redus, în serviciul de alternativă și specialistul principal în problemele nominalizate a participat la 17 de ședințe ale Comisiei, unde s-au examinat peste 6000 dosare ale recruților. Din cifra respectivă la o mare parte dintre tineri le-a fost amânată încorporarea deoarece își fac studiile la licee, colegii, instituții superioare de învățământ, dar și celor ce au fost considerați inapți.

Desfășurarea acestor acțiuni a permis ca sarcina de încorporare în primăvară să fie îndeplinită la nivel de 100 %.

În toate preturile de sector, primăriile orașelor, satelor (comunelor) au fost organizate manifestări festive privind încorporarea tinerilor în rândurile Armatei Naționale (toamna – primăvară).

A fost organizată și desfășurată sărbătoarea “Ziua încorporării unice”.

Întru desfășurarea mai eficientă a încorporării, este necesar ca reprezentanții preturilor, primăriilor din suburbii, de comun acord cu poliția municipală, să întreprindă toate măsurile privind asigurarea prezenței tinerilor la Centrul militar.

Referitor la procesul de realizare și respectare a legislației lingvistice în municipiul Chișinău, dificultatea cea mai mare o prezintă respectarea art. 28 și 29, fiind atestate cele mai multe încălcări la efectuarea (plasarea) textelor de publicitate,

precum și la informarea consumatorului (denumiri de mărfuri, marcă comercială, instrucțiuni referitoare la mărfuri, servicii), ultima fiind și o încălcare a Legii cu privire la protecția consumatorului. Din care motiv, a fost creată Comisia pentru respectarea legislației lingvistice.

Comisia municipală pentru respectarea legislației lingvistice pe parcursul acestei perioade a coordonat și asigurat asistență la 890 agenți economici, în zile de audiență.

Referitor la respectarea prevederilor privind realizarea dreptului cetățenilor de a alege limba de comunicare verbală și scrisă în relațiile cu autoritățile publice locale, de a prezenta și a primi documentele în limba de stat sau/și în limba rusă (art. 6, art. 11); respectarea cerinței privind cunoașterea limbii de stat și limbii ruse de către funcționari din a.p.l., salariați din întreprinderile, instituțiile și organizațiile care vin în contact cu cetățenii (art. 7); modalitatea de executare a lucrărilor de secretariat, utilizarea limbii de lucru în organele puterii de stat, administrației de stat și organizațiilor obștești (art. 9, art. 12); adoptarea actelor a.p.l. (art. 10), folosirea limbilor în procedura penală, civilă și a cazurilor administrative (art. 15), toate aceste stipulări, în mare parte, sunt respectate, problemele fiind depășite în perioada de până la 1995, în conformitate cu Programul Complex de Stat pentru asigurarea funcționării limbilor vorbite pe teritoriul Republicii Moldova.

Sub egida Primăriei municipiului Chișinău au fost fondate centre lingvistice, ce au drept menire extinderea ariei de utilizare a limbii de stat în Republica Moldova, precum și îndeplinirea prevederilor legislației lingvistice (art. 1), cu elaborarea și implementarea metodelor eficiente de predare și învățare a limbii, fapt care să contribuie la crearea unui climat de toleranță între cetățenii de diferite etnii.

Audienții reprezintă cele mai diverse categorii sociale (studenți, ingineri, contabili, profesori, medici, angajați în sfera deservirii sociale etc.), majoritatea manifestând un interes sporit pentru însușirea și perfecționarea cunoașterii limbii de stat, fapt ce poate facilita integrarea lor în societate. Astfel, din iunie 2011 – iunie 2012 la CAD „Casa Limbii Române” au fost organizate 10 grupe – 150 persoane adulte la studii gratuite a limbii de stat.

Pe parcursul anului s-au întreprins controale în conformitate cu dispoziția nr. 928-d din 16.09.04 a viceprimarului municipiului Chișinău “Cu privire la luarea măsurilor de asigurare a respectării legislației lingvistice în domeniul comerțului, alimentației publice și prestării serviciilor în municipiul Chișinău”. Au fost verificate Centrele comerciale „Sun Sity”, „Jumbo”, „Gemenii”, „Elat”, „MallDova”, „Metro” și alte unități comerciale mai mici.

În urma controalelor au fost depistate mai multe încălcări ale Regulamentului de funcționare a agenților economici, cât și încălcarea în mod flagrant a art. 29 al Legii cu privire la funcționarea limbilor.

O statistică foarte tristă este că deja majoritatea agenților economici nu au autorizații la textele de publicitate și chiar dacă există nu corespunde realității, în panourile informative fiind plasate total alte texte.

Odată cu elaborarea și aprobarea noului concept privind modalitatea plasării reclamei, vor apărea și oportunități în activitatea de combatere a reclamei neautorizate, textelor de informație vizuală executate contrar legislației în vigoare.

Șef al Direcției

Nina Stratulat